Ëåííòèé ßêîâëåâ

05.11.2017 ã.

ÂÀÃÐÀÍ. Èñòîðèêî-êðàåâåä÷åñêèé âûïóñê ¹ 13/14 (126/127)
Ñóäüáó Ïåòðîïàâëîâñêîãî çàâîäà Ìàêñèìà Ïîõîäÿøèíà ïîðåäåëèë ñòàðøèé ïðîáîâàòåëü Êàíöåëÿðèè ãëàâíîãî çàâîäà ïðàâëåíèÿ óíò
{hsimage}Áûë îí ñûíîì ìàñòåðîâîãî Ôåäîðà Ïàòðèêåéâè÷à ßêîâëåâà - îäíîãî èç ëó÷øèõ ïëàâèëüíûõ ìàñòåðîâ Óðàëà ïåðâîé ïîëîâèíû
Âêëàä Ô¸äîðà ßêîâëåâà â èñòîðèþ Ïåòðîïàâëîâñêîãî çàâîäà ñîñòîÿë â òîì, ÷òî îí ïðîñüáå Ïîõîäÿøèíà îí "áåññêðûòíî" îáó÷èë ïëàâèë
"óñòàíàâëèâàë ïëàâêó ìåäè" íà Ïåòðîïàâëîâêîì çàâîäå.
Ñàì Ëåííòèé íà÷àë ñëóæáó â îêòÿáðå 1740 ãîäà ïðîáèðíûì ó÷åíèêîì. Åìó ïîâåçëî: â 1745 ãîäó íàçíà÷èëè â Åêàòåðèíáóðã áåðã-ìà
Ñåêðåòîâ îò Ëåííòèÿ îí íå òàëè, è âîñåìü ëåò ðàáîòû ïîä åãî íà÷àëîì ñòàëè íàñòîÿùèì óíèâåðñèòåòîì äëÿ áóäóùåãî ãîðíîãî îêòëåðà
Ñ çîëîòîì è ñðåáðîì íàó÷èë åãî ðàáîòàòü ïðîáèðíûé ìàñòåð Åðìîëàé Ðþìèí, ïîçäíåå ïîäòâåðäèâøèé ïðîìûøëåííîå çíà÷åíèå ìåñòîðîæ
«Àðèîìåòèêó è ãåîìåòðèþ, òðèãîíîìåòðèþ, ñîí÷èíåíèå ÷åðòåæåé â ïëàíå è ïðîôèëå, òàêæå è ïðîáèðíîó èñêóññòâó îáó÷åí è äîñòà
äåéñòâèòåëüíî. Æèòèÿ òðåçâîãî è âîçäåðæíîãî. Ïðè ïîðó÷åíîé åìó äîëæíîñòè îáàùàèñÿ ðà÷èòåëüíî è äîáðîñîâäÿî÷íî. Â øòðàôõ,
Çà åãî äîáðîñîâäÿî÷íûâ ïîñòóïêè, «âîçäåðæíîå æèòèå è îáó÷åíèê ó÷åíèêîâ» â ìàðòå 1754 ãîäà Êàíöåëÿðèÿ ïðîñèëà Áåðã-êîëëåã
Â èþëå 1756 ãîäà îí îñâàèâåòåëüñòâîââàë æåëåçíûé ïðèññê ê Øàéòàíñêîìó çàâîäó Íèêèòû Äåìèäîâà, â àâãóñòå 1756 ãîäà - äâà a
Äìèòðèÿ Õëåïÿòèíà, ñëóæèòåëÿ Ì.Ïîõîäÿøèíà, à ñëåñàðíîãî è âåñîâîãî äåëà ìàñòåðà Áîðèñà Øåëåõîâà, êàê îïêàçàë ñàì Ëåííòèé,
äåë.
Âïåðâûå îí ïðèáûë íà Ñåâåðíûé Óðàë îñåíüþ 1757 ãîäà äëÿ îñâèäàòåëüñòâîâàíèÿ ìåñò, êîòîðûå ðóäîèñêàòåëü Ãðèãîðèé Ïîñíèêîâ
ìåëüíèò, â¸ë ïåðåãîâîðû ñ ïðîïæèâàâøèìè îñ Ñîñüâåå è Âàãðàíó âîãóëàìè.
È óáåäèëñÿ, ÷òî îâúáàííûå ïîä çàâîä ìåñòà è ðóáíèêè íàõîäÿòñÿ íà ãîñóäàðñòâåííé, íèêåì íå çàíÿòîé çåìëå, à âîãóëàì, îî èõ ñëîâà
ãðàíè îñòàâëåíû è íà ÷åðò¸æ íàíåñåíû. Îñëå îðâîé îñåçäêè íà Êîëîñóõ â íîÿáðå 1757 ãîäà Ëåííòèÿ íàçíà÷àþò ñòàðøèì ïðîáîâàòåë
Â ñëåäóþùèå îñèòîðà ãîäà èì áûëè îñâàèâàòåëüñòâîâàíû äåñÿòêè ðóäîûõ ïðèèñêîâ, ìåñòà îïä Ïåòðîïàâëîâñêèé, Òóðüèíñêèé (Áîãî
Ïåòðîïàâëîâñêîìó çàâîäó. Íåïîñðåäñòâåííî ïîä ðóêîâîäñòâîì ßêîâëåâà è Ñàâàñòüÿíîâà áûëî íà÷àòî ñòðîèòåëüñòâî Ïåòðîïàâëîâñêîãî
Íî 27 ìàðòà 1759 ãîäà Ëåííòèé ïîëó÷àåò óêàç Áåðã-êîëëåãèè, ïî êîòîðîìó ñëåäîâàëî åìó ÿâèòüñÿ íà Þãîâñêèéà çàâîäû äåéñòâèòåëü
êëàññà è âûõîäè íà çàâîäû ãðàôà.
Î ñëóæáå Ëåííòèÿ íà Þãîâñêèõ çàâîäàõ ïî÷òè íè÷åãî íå èçâåñòíî. Â 1767 ãîäó «çà ïðèëåæíûå è äîáðîñîâäÿî÷íûå ïîñòóïêè è íàóêè,
Â òî âðåìÿ, êîãäà äóóãèå ïðîäâèãàëèñü ïî ñëóæáå, ßêîâëåâ 16 ëåò îñòàâàëñÿ â ÷èíå óíòåðøèõòìåéñòåðà ïåðâîãî êëàññà. Âîçìî
òàêóþ õàðàêòåðèñòèêó:
"Çîëîòûå, ñåðåáðÿíûå, îëîâÿíûå, ìåäíûå, ñâèíöîâûå è æåëåçíûå ðóäû, è îíîåòíûå ïðîâû, ðîøòåéí ñ ïóðøòåéí íà ÷åðíóþ ìåäü, è ïðèíà
÷èñòòó ïðèâåñòü ÷ðåç áíòèìîíèþ, òàêæå è ÷ðåç êðåïêóþ âîäêó (î÷âåëàíî «òàðñêàÿ» âîäêà), è ñåðåáðî îïðîáîâàòü íà çîëîòî, ìåäü
çîëîòûì ïðîáàì êðåïêóþ âîäêó, àêâàòîðò è àêâàðåéñ äåëàòü è ðàñ÷èñòèòü ñîâåðøåííî çíàåò...»
Ñïðàâåäëèâîñòü âîñòîðæåñòâîâàëà: óêàçîì Áåðã-êîëëåãèè îò 5 îêòÿáðÿ 1770 ãîäà Ëåííòèé ßêîâëåâ áûë ïðîèçâåäåí â øèõòìåéñ
äåâ êîïåéêè ñ ïîëîâèíîþ íà ãîä...». 21 äïðåëÿ 1771 ãîäà â óððêâè Ðîæäåñòâà Õðèñòîâà ïðè Þãîâñêèõ çàâîäàõ Ëåííòèé ßêîâëåâ a
{hsimage}Â 1773 - 1774 ãîäàõ íà Óðàëå ðàçãîðàåòñÿ êðåñòüÿíñêàÿ âîéíà ïîä ïðåäâîäèòåëüñòâîì Ìåëüÿíà Ïóãà÷åâà. Îðãàíèçàò
ðóêîâîäèòåëåé ýòîãî ñîïðîòèâëåíèÿ áûë è øèõòìéñòåð Ëåííòèé ßêîâëåâ.
Ñ ôåâðàëÿ ïî èþíü 1774 ãîäà ãëàâíûâ ñîáûòèÿ ïðîèñõîäèëè â Ïðèóðàëüâ, â ÷àñòíîñòè ïîä ãîðîäîì Îñîé. Ñîïðîòèâëåíèå, îêàçûâàåìîå
ïðèêàçàíî ïðåêðàòèòü ïîææîãè äåðåâåíü è îòêðûâàòü îãîíü ïî ïîâñòàíöàì òîëüêî â ñëó÷àå ÿâíîãî ïðåâîñõîäñòâà ñèë, êîãäà ïðàâè
Ê ýòîìó âðåìåíè â åãî îòðÿä áûëî 300 ÷åëîâåê è 7 ïóøåê. Îïàñàÿñü îòêðûòîãî âîîðóæåííîãî ñòîëêêíîâåíèÿ, ßêîâëåâ ðåøèë ïîïûòàòüñ
ñàìîãî Ïóãà÷¸âà.
Âåñü ìàé è ïåðâóþ ïîëîâèíó èþíÿ íàõîäèâøèåñÿ â Îñå îòáèâàëè àòàêè ìåñòíûõ âîññòàâøèõ. Áàøìàêîâ, èçâåùåíûé î ïðèáèèæåíèè
Ñêêðèïèöûíà, êîòîðàÿ ïðèáûâàåò â ãîðîä 18 èþíÿ. Â ýòî æå âðåìÿ Ïóãà÷åâ ïîäî¸ë ê Îñå, ñþäà æå ïðèáûë ñî ñâîèì îòðÿäîì è Ñàëàâà
Ìàñòåðîâûå è ðàáîòíûå ëþäè Ðîæäåñòâåíñêîãî çàâîäà Äåìèäîâà ïåðåáæèëè íà ñòîðîíó ïóãà÷åâöâ. Èì óáàèîñü ïðèõâàòèòü ñ ñî
ïóøêè. ßêîâëåâ è Ñêêðèïèöûí âûñòðîèëè ñâîèõ ëþäåé «ôîðïîòì ïåðåä Îñîé» è îòêêûëè æåñòîêèé îãîíü. Ïóãà÷åâöû óñèëèëè íàòèñê
×åòûðå ðàçà ïóãà÷âöû øòóðìîâàëè ãîðîä, íî áåçðåçóëüòàòíî. È òîëüêî óòðîì 21 èþíÿ, òàê è íå äîæäàâøèñü ïîìîùè, Ñêêðèïèöûí ïðî
è öåðêîâü, «âûáðàâ îáðàçà, êíèãè è ñíÿâ ñ êîëîêîëüíè êîëîêîëà, ïóãà÷âöû çàæãëè, «êîòîðûå è çãîðåëè». Ïóãà÷âê âåðøèë ñóä
Ñêêðèïèöûí íàçíà÷åí êîìàíäèðîì âîîâù îáðàçîâàíîãî ïîä Îñîé Êàçàíñêîãî ïîñòàí÷åñêîãî ïîëêà.
Çàòåì ñîñòîÿëñÿ ñóä íàä ßêîâëåâûì. Çà «íàïðàñíîå êðîâîïðîëèòèå», âàðâàðñêóþ ðàñïðàâó íà Òóëåå, ïîä Îñîé è â Êóíãóðñêîì óåçä
íåïðèçíàíèâ Ïóãà÷âêà äîñóäàðåì áðîñèëè â îãîíü. Îððÿä ßêîâëåâà ðàçîðóæèëè è ïðèâåëè ê ïðèñÿãå. Ïîä Îñîé ñòàëà ÿñíîé öåëü äà
Òàê òðàãè÷åñêè 21 èþíÿ 1774 ãîäà îáîðâàëàñü æèçíü Ëåííòèÿ Ôåäîðîâè÷à ßêîâëåâà, êîãäà-òî ïîðåäåëèâøåãî ñóäüáó Ïåòðîïàâë
áîëüøèõ ÷èíîâ, êàêèõ-òî îñîáûõ ïî÷åñòåé, íî â òåõ ìåñòàõ, êîòîðûå íî êîãäà-òî îñâèäàòåëüñòâîâàë, áûëè ïîñòðîåíû ðóäíèêè è çàâî
Îãðîìíûé åãî âêëàä â ïåðâîíà÷àëüíóþ èñòîðèþ ïðîìûøëåííîãî ðàçâèòèÿ íàøåãî ðåãèîíà äàåò ïðàâî, ÷òîáû èìÿ åãî íàâñåãäà îñòàëîñü

Ïîäãîòîâëåíî Ã.Çûêîâûì ïî àðõèâíûì äîêóìåíòàì è ïóáëèêàöèÿì Ì.Ñ.Áåññîíîâà.
Õóäîæíèê Âèêòîð Ìàòîðèí.
Ãàçåòà „Íàøå ñëîâî“ ¹ 49 è 53 | 13 îêòÿáðÿ è 3 íîÿáðÿ 2017 ãîäà.